

Publicerat 9 april 2005 05:32

Invadörerna viktiga för svensk tillväxt

Invadörerna syns framför allt i det detaljhandeln, i avreglerade branscher och i tidigare servicemonopol som skola och sjukvård.

apropå | Nya företag

Forskning och utveckling i all ära men hur mycket tillväxt ger det? Det finns åtminstone inget rakt samband. De senaste årens tillväxtföretag har inte baserat sin succé på tekniska landvinningar. I stället är det nymodigheter inom organisation och service och ett starkt entreprenörskap som varit nyckeln till framgång.

På uppdrag av Nutek har de tre managementkonsulterna Tommy Bergkvist, Carsten Dahlman och Ulf Berggren skrivit en bok om "De bortglömda innovationerna".

De tillväxtföretag som främst märkts senaste decenniet är vad författarna kallar invadörerna. Företag som invaderat ineffektiva, mogna branscher. Som exempel nämns svenska Metro, Tele 2, TV 3 och utländska Virgin och Ryanair. Kännetecknen för framgångsrika invadörer är att de bryter mot etablerade spelregler i mogna branscher, de startar ofta i lågprissegmentet eller i obearbetade kundsegment. Företagen invaderar branscher med hela affärsidéer, inte bara med produkter och tekniker.

Invadörer har en stark företagskultur (det behövs när de ska slåss mot de etablerade), drivs av en person som också är huvudägare. Affärsidén finns inte klar från början utan utvecklas under årens lopp.

Invadörerna syns framför allt i detaljhandeln, i avreglerade branscher (som flyg, bank och energi) och i tidigare servicemonopol som skola och sjukvård.

Servicesektorns betydelse har ökat kraftigt de senaste decennierna och dagens tillväxtföretag är i huvudsak serviceföretag. Här återfinns Ikea, H & M, EF, Oriflame och Clas Ohlson men även en rad detaljhandelsföretag som Onoff, Stadium, Siba, Biltema och Rusta.

Även klassiska teknikbaserade företag som SCA, SKF och Tetra Pak växer numera främst genom att utveckla tjänster. Nästan alla svenska storföretag startade för många decennier sedan. De enda nya storföretagen på över 30 år är invadörerna Capio och Tele 2.

Hur får vi fler invadörer? Finns inget

enkelt svar. Men författarna pekar på avregleringar som en väg att gå - vad de kallar att komma över "samhällspolitiska blockeringar" - men pekar också på "kulturella blockeringar" i företag som ett hinder.

Sedan beklagar författarna att all managementlitteratur och undervisning på handelshögskolor är inriktade på hur man leder företag, inte på hur man äger företag. Men det behövs nog mer än så för att släppa invadörerna loss.

LEIF PETERSEN, LEIF.PETERSEN@SVD.SE

Artikels webbadress: http://www.svd.se/dynamiskt/naringsliv/did_9500599.asp
Allt material på SvD.se skyddas av lagen om upphovsrätt.